

کارآفرینی آموزشی

جلد دوم

مؤلفان:

دکتر فردین شوریج

دکتر آذر صانمیان

سال ۱۴۰۱

سرشناسه	:	شورج، فردین، ۱۳۴۵-
عنوان و نام پدیدآور	:	کارآفرینی آموزشی/مولفان فردین شورج، آذر صائمیان.
مشخصات نشر	:	تهران: نشر عبارت، ۱۴۰۱ -
مشخصات ظاهری	:	ج.
شابک	:	۱۳۰۰۰۰۰ ریال: ۸-۵-۹۴۵۶۹-۶۳۲-۹۷۸: ح. ۱.
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
موضوع	:	کارآفرینی
	:	Entrepreneurship
شناسه افزوده	:	صائمیان، آذر، ۱۳۳۶ -
رده بندی کنگره	:	HB۶۱۵
رده بندی دیویی	:	۳۳۸/۰۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۹۴۳۷۵۹
اطلاعات رکورد کتابشناسی	:	فیبا

نام اثر	:	کارآفرینی آموزشی - جلد دوم
نام مؤلفان	:	دکتر فردین شورج، دکتر آذر صائمیان
صفحه آرا و طراح جلد	:	فاطمه حبیبی
تلیپیست	:	عارفه شورج
ویراستار	:	زهرا حقانی
نشر	:	نشر عبارت
قطع	:	وزیری
چاپ	:	دریا
نوبت چاپ	:	چاپ اول
شمارگان	:	۳۰۰۰ نسخه
قیمت	:	۱۳۰۰۰ تومان
شابک	:	۹۷۸۶۲۲۹۴۵۶۹۶۵

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، پلاک ۱۲۰۲، طبقه ۴ شمالی
تلفن: ۶۶۴۹۰۲۵۳
نشر عبارت

فهرست

۸	مقدمه استاد
۱۰	مقدمه مؤلفان

■ فصل اول: استفاده از تکنولوژی آموزشی نوین در آموزش کارآفرینی

۱۴	مقدمه
۱۵	مفهوم وسایل کمک آموزشی
۱۵	فرق بین رسانه آموزشی و وسایل آموزشی
۱۶	وسایل آموزشی
۱۶	نقش وسایل کمک آموزشی در یادگیری
۱۶	فواید استفاده از وسایل کمک آموزشی
۱۷	تأثیرات شگفت‌انگیز وسایل کمک آموزشی در آموزش
۱۸	نقش و سهم حواس پنج‌گانه در آموزش
۱۹	مزایای استفاده از وسایل کمک آموزشی برای معلمان و دانش‌آموزان
۱۹	نمونه‌هایی از تکنولوژی‌های آموزشی برتر در دنیا
۲۴	تخصص‌های آموزشی نوین در سایه کارآفرینی آموزشی
۲۵	فناوری نوین
۲۵	کاربرد فناوری‌های نوین
۲۵	تکنولوژی نوظهور و تأثیر آن بر کسب‌وکارها
۳۳	رسانه‌های اجتماعی در مؤسسات آموزشی
۳۴	تأثیرات شبکه‌های اجتماعی در آموزش
۳۶	ده Trand برتر یا روند و فراگیری فناوری‌های آموزشی
۴۳	شیوه‌های تدریس کارآفرینانه
۴۳	کارآفرینان آموزشی چه چیزی را آموزش می‌دهند؟
۴۴	شیوه کارآفرین شدن
۴۵	خصوصیات کارآفرینان
۴۷	۱- پیدا کردن صنعت و موقعیت خود

۴۸	۲- تعیین زمان ورود به بازار
۵۱	۳- تشکیل تیم فعال
۵۳	۴- داشتن ایده کاری
۵۴	۵- داشتن یک برنامه کسب و کار
۵۶	۶- جذب سرمایه برای یک کارآفرین نوپا
۵۶	شتاب‌دهنده چیست؟
۵۷	شیوه‌های تدریس کارآفرینانه
۵۸	آموزش کارآفرینی
۶۲	کارآفرینان اجتماعی و نقش آن‌ها در آموزش
۶۲	کارآفرینان اجتماعی حوزه آموزش
۶۴	درک فرصت برای کارآفرینان آموزشی
۶۷	مفهوم زندگی کارآفرینانه
۶۸	سفر در مسیر سبک زندگی کارآفرینانه
۶۸	کارآفرینی به عنوان سبک زندگی
۷۱	زندگی کارآفرینانه
۷۹	استفاده از متاورس در کارآفرینی آموزشی
۷۹	متاورس چیست؟
۸۰	نگاهی به عملکرد متاورس و فیس‌بوک
۸۳	دنیای متاورسی
۸۳	ویژگی‌های متاورس چیست؟
۸۴	وقایع جدید غیر مستظره در فضای متاورس
۸۵	آینده در گرو تلاقی متاورس و صنعت
۸۵	۱۰ پروژه هیجان‌انگیز متاورس در سال ۲۰۲۲
۸۷	کاربردهای آموزشی متاورس
۹۴	نقش متاورس در یادگیری
۹۴	یادگیری زبان خارجه از طریق متاورس
۹۵	نمونه واقعی آموزش و یادگیری در متاورس
۹۵	ویژگی‌های مثبت یادگیری و آموزش در متاورس

■ فصل دوم: کارآفرینان آموزشی چه آموزش می دهند؟

۹۹

۱۰۰	مقدمه
۱۰۱	ویژگی کارآفرینان آموزشی
۱۰۳	ویژگی های کارآفرین
۱۰۵	مهارت های کارآفرینی
۱۱۲	ویژگی های شخصیتی کارآفرینان آموزشی
۱۲۱	آموزش خلاقیت و نوآوری در کارآفرینی آموزشی
۱۲۴	تکنیک های خلاقیت و نوآوری
۱۲۴	تکنیک خلاقیت چیست ؟
۱۲۴	۱- تکنیک خلاقیت استخوان ماهی - روش نموداری
۱۲۶	۲- تکنیک اسکمپر SCAMPER در خلاقیت و نوآوری
۱۲۸	۳- تکنیک خلاقیت شش کلاه تفکر
۱۲۹	۴- تکنیک دلفی در کارآفرینی و خلاقیت به زبان ساده
۱۳۰	۵- طوفان ذهنی
۱۳۰	۶- توهم خلاق
۱۳۰	۷- تکنیک پی.ام.آی (P.M.I) Plus - Minus - Interesting
۱۳۱	۸- تکنیک در هم شکستن مفروضات
۱۳۱	۹- روش گروه اسمی (Nominal group Technique (NGT)
۱۳۲	۱۰- تکنیک سینکتیکس
۱۳۲	آموزش نوآوری در کارآفرینی آموزشی
۱۳۳	روش های آموزش نوآورانه
۱۳۶	شیوه ها و الگوهای تدریس کارآفرینانه
۱۳۷	شیوه تدریس خلاقانه کارگاهی
۱۳۸	الگوی دریافت مفهوم
۱۳۹	الگوی تفکر استقرایی
۱۳۹	الگوی آموزش کاوشگری
۱۳۹	الگوی پیش سازمان دهنده
۱۴۰	الگوی بدایع پردازی (افزایش تفکر خلاق)
۱۴۰	الگوی پژوهش گروهی (تفحص گروهی)

۱۴۰	الگوی آموزش برای رشد مفهوم و مهارت
۱۴۱	ادغام روش‌ها، بهترین الگوی آموزش
۱۴۲	نگاهی به الگوهای نوین آموزش علوم
۱۴۷	■ فصل سوم: کسب و کار آموزشی
۱۴۸	مقدمه
۱۴۸	کسب درآمد از طریق آموزش
۱۵۰	قیف فروش یک تکنیک برای جذب مخاطب و فروش محصولات آموزشی
۱۵۳	تعیین مزیت رقابتی
۱۵۳	منظور از شکاف (GAP) در آموزش چیست؟
۱۵۴	آموزش، یک راه کسب درآمد بدون نیاز به سرمایه‌گذاری
۱۵۵	چرا روش‌های کسب درآمد بدون سرمایه؟
۱۵۵	مزایای کسب درآمد بدون سرمایه
۱۵۶	معایب کسب درآمد بدون هیچ گونه سرمایه
۱۵۶	انواع روش‌های کسب و کار بدون سرمایه
۱۵۶	روش‌های کسب درآمد در فضای واقعی
۱۵۷	کسب درآمد از فروش ایده‌ها
۱۵۷	کسب درآمد از بورس
۱۵۸	مشارکت در کسب و کار
۱۵۸	کسب درآمد از اجاره
۱۵۸	کسب درآمد اینترنتی
۱۶۰	کسب و کار آموزشی - فرصت‌شناسی توسط کارآفرینان حوزه آموزش
۱۶۹	بررسی اثرات عملی کارآفرینی آموزشی
۱۷۰	شش اصل یک سیستم آموزشگاه‌های کارآفرینانه
۱۷۲	طرح تجاری (Business Plan)
۱۷۳	ضرورت طرح کسب و کار
۱۷۵	چگونگی نوشتن یک طرح کسب و کار
۱۹۵	آینده آموزش

مقدمه استاد

امروزه کارآفرینی تبدیل به یک ضرورت برای جوامع مختلف شده است، زیرا نه تنها امکان دست یابی فرد به منابع مالی حاصل از ایده را میسر می‌سازد بلکه با حل مسائل به شیوه‌ای نو موجبات پیشرفت و توسعه یک کشور را نیز فراهم می‌آورد. ریشه لاتین واژه کارآفرین (کارگشا، پیشگام) ابعاد تازه و در خور تاملی از این عبارت به دست می‌دهد. در واقع کارآفرین فردی پیشگام در راه اندازی کار و کسب، انسانی مبتکر و خلاق است. کارآفرین را می‌توان لوکوموتیو، مدیران اجرایی را واگن و احاد مردم را مسافر یک قطار دانست. با توجه به اهمیت و فواید کارآفرینی، کشورهای مختلف از جمله ایران در پی تأسیس و گسترش مدارس کارآفرینی جهت شناسایی و تربیت افراد کارآفرین می‌باشند. ایجاد فرصت کارآفرینی در کشور ما می‌تواند آینده روشنی را در زمینه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی رقم بزند.

مفهوم و تعریف کارآفرینی با تاکید بر ماهیت و ساختار نظام‌های آموزشی مورد توجه قرار می‌گیرد. با این نگرش می‌توان کارآفرینی آموزشی را فرایند منظم و مستمری دانست که از یک سو به شناسایی و بهره‌برداری مؤثر از کلیه منابع درونی و بیرونی نظام آموزشی منجر می‌شود و از سوی دیگر موجب ایجاد فرصت‌های جدید یاددهی و یادگیری می‌گردد. بر این اساس کارآفرینی آموزشی زمینه‌های تلاشگری و روحیه کار را برای توسعه اقتصادی فراهم می‌نماید.

اگر چه در کشور ما به لحاظ ضرورت یادگیری کارآفرینی، یک واحد درسی در بسیاری از رشته‌ها تدریس می‌شود، اما علی‌رغم اعتقاد به این نیاز واقعی هنوز به طور عملی تلاش جدی در جهت آموزش کارآفرینی دانش‌آموزان صورت نمی‌گیرد.

در گوشه و کنار کشورمان مؤسسات و مراکزی وجود دارند که طی دوره‌هایی، مهارت‌های کارآفرینی را به دیگران می‌آموزند. اگر عزم جدی در جهت آموزش اصول و مبانی کارآفرینی در رده‌های سنی پایین‌تر صورت گیرد وقتی که فرد به سن جوانی رسید این آموزش‌ها نمود بیرونی پیدا می‌کند و در زمان درست فرد را تبدیل به یک کارآفرین کند. شاید این نمود همان جمله "آینده اکنون است" باشد که برای داشتن کارآفرینانی اندیشمند در فردا، امروز باید به یاددهی فنون کارآفرینی بپردازیم.

اما آن چه که در مدارس کارآفرینی کشورهای پیشرفته به عنوان شعار مطرح می‌شود این است که "مشکلات یک فرصت هستند". باید مشکلات را به عنوان فرصت برای دانش‌آموزان و دانشجویان، موشکافی کنیم تا در آینده بتوانند برای برطرف کردن آن راه‌حل‌هایی سریع و بدیع خلق کنند. برای رسیدن به این هدف چاره‌ای نیست جز اینکه مدارس کارآفرینی با مفهومی تحت عنوان خلاقیت ساختار شکنانه شروع به

کار کنند. در این مدارس پس از این که فرد یاد گرفت که چگونه مشکلات دنیای اطرافش را تشخیص دهد و چندین راه حل برای برطرف کردن آن پیشنهاد داد. وقت آن می رسد که در کنار یادگیری مهارت های دیگر از این ایده ها در بازار کسب و کار نیز استفاده کند و میزان کارآمدی و کاربردی بودن آن را بسنجد. به نظر نگارندگان کتاب برای شروع کار آفرینی باید به اهمیت آموزش کار آفرینی پی برد. مسئله ای که در کشور ما به عنوان یک ضرورت و یک اصل اساسی به آن نگاه نمی شود. سوال اینجاست که چگونه بدون دانستن اهمیت یک موضوع، می توان به سپری کردن مسیر درست و انتخاب های درست دست یافت؟ کار آفرینی یک شغل نیست، اما موتور توسعه است و بیکاری های پنهان را نه تنها آشکار و درمان می کند، بلکه باعث پیشگیری از آن نیز می شود.

کار آفرینان آموزشی زندگی کار آفرینانه را آموزش می دهند. آموزش زندگی کار آفرینانه یعنی این که در زندگی کار آفرینان علم ناقص خطرناکتر از نادانی است. در زندگی کار آفرینانه هنر یعنی داشتن دیدی متفاوت برای دیدن جهان و مهارت به تصویر کشیدن آن.

زندگی کار آفرینانه زندگی است که جستجوگری، تکاپو و تلاش مستمر و بی وقفه برای رسیدن به کمال، اساس آن است. پس در یک کلام منظور از سرمایه گذاری در زندگی کار آفرینانه، ایجاد کسب و کارهای جدید است که تأثیر مثبتی بر خروجی اقتصادی کشور دارد. باید دانست که در تمام دنیا از جمله کشور ما، اغلب کار آفرینان به عنوان سرمایه های ملی در نظر گرفته می شوند، چرا که آن ها می توانند مسیر زندگی و کار مردم دنیا را تغییر دهند. اگر کار آفرینان در مسیر کار آفرینی موفق شوند، انقلاب هایشان ممکن است زندگی همه را بهبود بخشند. لذا با سرمایه گذاری مناسب در کار آفرینی و شروع آموزش زندگی کار آفرینانه در کشور با توجه به فن آوری های نوین، می توان به تحول اساسی در آینده نزدیک امیدوار شد.

کشورهایی که میزان سرمایه گذاری در آموزش کار آفرینی در آن ها بیشتر است، از سطح تولید و بهره وری بیشتری برخوردارند، برعکس کشورهایی که به این مهم توجهی ندارند، سطح تولید و بهره وری شان پایین می باشد. لذا می توان بیان داشت که اهمیت کار آفرینی آموزشی در تولید محصولات و خدمات جدید برای یک کشور و حتی یک منطقه بسیار حائز اهمیت و ضروری می باشد.

در خاتمه لازم است از تلاش با ارزش مولفان گرامی این کتاب "جناب دکتر فریدین شورش و سرکار خانم دکتر آذر صائمیان" تشکر و قدردانی شود. مطمئن هستیم که حاصل این تلاش و نگارش کتاب می تواند نتیجه ارزشمند و فاخری برای انجمن مدیریت ایران، پژوهشگران، استادان و مطالعه کنندگان این کتاب داشته باشد.

تابستان ۱۴۰۱

پرفسور سعید خزایی